

**PROGRAMACIÓ LLIURES
CFGM INTEGRACIÓ SOCIAL
(Criteris Avaluació, Continguts i Bibliografia)**

Els **Criteris d'avaluació** apareixen publicats al RD 1074/2012 de 13 de juliol, pel que s'estableix el títol de Tècnic Superior en Integració Social i es fixen els ensenyaments mínims ([BOE 15/08/2012 núm. 195](#)).

Mòdul Professional: Context de la Intervenció Social
Codi: 0337 (1r curs, 120 hores)

Continguts

A) Caracterització de la dinàmica social:

- Anàlisi dels processos del desenvolupament evolutiu de l'ésser humà:
Socialització i cicle vital. Agents de socialització.
Construcció de l'autoconcepte.
- Conceptes i processos bàsics de psicologia social i sociologia:
Conformació social de la conducta: normalització, conformisme i obediència.
Atribució.
Actituds.
Identitat personal i pertinença al grup.
Estereotips, prejudici i discriminació.
La perspectiva de gènere com alternativa a la discriminació de les dones.
- Anàlisi de l'estructura i els processos de la dinàmica social:
Conducta col·lectiva i moviments socials.
Influència de les minories.
Innovació i canvi social.
La influència social.
- Xarxes comunitàries:
Concepte.
Característiques i funcionament.
- Valoració de la influència dels processos psicològics i sociològics en el desenvolupament de les intervencions socials.

B) Caracterització dels processos d'integració i exclusió social:

- Psicosociologia de l'exclusió social:
Integració, marginació i exclusió social.
Conceptes, teories, processos i factors influents en l'exclusió social.

Curs 2023-2024

Indicadors.

Valoració del prejudici i la discriminació com a causa d'exclusió.

El gènere com a factor d'exclusió social.

- Necessitat i demandes socials:

Marc conceptual.

Diferenciació entre necessitat i demanda en la intervenció social.

Anàlisi de les relacions entre necessitat, marginació i exclusió.

- Processos de reinserció social:

Identificació de les principals dificultats per la reinserció social.

C) Interpretació del marc de la intervenció social:

- La intervenció social:

Marc conceptual.

Antecedents, evolució històrica i situació actual.

Identificació dels sectors de la intervenció social: social, sociolaboral, socioeducatiu i sociosanitari.

Valoració de la protecció social com a dret.

- Anàlisi dels models d'intervenció social en Espanya i en els països del nostre entorn:

Principis bàsics, estructura organitzativa i funcional.

Organització dels serveis socials.

Recursos destinats a l'acció social.

Anàlisi de la resposta de les polítiques socials a les necessitats i demandes dels diferents col·lectius.

- Marc administratiu, legislatiu i competencial de la intervenció social:

Fonaments constitucionals i legislació de caràcter estatal, autonòmic i local. Normes reguladores d'equipaments i centres.

Identificació de les principals fonts i recursos documentals sobre el marc legislatiu, i administratiu de la intervenció social.

- El perfil professional del tècnic superior en integració social:

La professionalització de la intervenció social.

Àmbits professionals del tècnic superior en integració social.

Competències i funcions.

Els equips professionals.

La interdisciplinarietat en la intervenció social.

D) Determinació dels àmbits d'intervenció social:

- Característiques biològiques, psicològiques i socials associades a situacions o risc d'exclusió social.

- Anàlisi de les característiques i necessitats de col·lectius específics: tercera edat, família i menors, immigració, minories ètniques, persones amb discapacitat, dones i altres col·lectius:

Anàlisi dels factors influents en les necessitats i demandes socials dels diferents col·lectius.

Curs 2023-2024

- Identificació de les principals fonts d'informació sobre els diferents col·lectius d'intervenció:

Llocs webs d'organitzacions i institucions públiques i privades dels col·lectius susceptibles d'exclusió social.

Valoració de l'anàlisi de necessitats com a punt de partida de la intervenció.

E) Caracterització de serveis i programes d'intervenció social:

- Estratègies d'intervenció social: polítiques amb i en la societat, en el grup, familiars i amb l'individu.
- Organitzacions, serveis i programes d'intervenció social:
  - Anàlisis dels serveis i programes dirigits als diferents col·lectius: tercera edat, família, menors, immigració, minories ètniques, persones amb discapacitat, dones i altres col·lectius.
- Anàlisi del context d'intervenció propi de cada àmbit:
  - Marc legislatiu específic.
  - Organitzacions, serveis i programes.
  - Centres i equipaments.
  - Aspectes bàsics de la intervenció social duts a terme en els diferents serveis i programes.
  - Prestacions i ajuts de les administracions als diferents col·lectius.
  - Suport psicosocial i autoajuda.
  - Participació social i voluntariat: àmbit i límits d'actuació.
- Utilització de la xarxa per obtenir informació sobre els serveis, programes i recursos d'intervenció social:
  - Llocs web d'organismes i institucions públiques i privades que desenvolupen programes i serveis d'intervenció social.
  - Recursos documentals d'intervenció social en internet.
  - L'accés digital als recursos de protecció social.

Bibliografia i Recursos

Sánchez, N, Román, M.A. (2016). Context de la intervenció social. Editorial Altamar, Barcelona. ISBN: 978-84-16415-28-1

Sánchez, N (2014): Context de la Intervenció Social. IOC, Barcelona

Legislació:

- Llei 4/2009, d'11 de juny de serveis socials de les Illes Balears.

Curs 2023-2024

Mòdul Professional: Inserció Sociolaboral
Codi: 0338 (1r curs, 205 hores)

Continguts

Caracterització del context de la inserció sociolaboral:

- Anàlisi del marc legal de la inserció sociolaboral.
- Polítiques d'inserció sociolaboral. Drets laborals de les víctimes de la violència de gènere.
- Modalitats d'inserció sociolaboral.
- Recursos sociolaborals i formatius per a persones amb dificultats d'inserció sociolaboral.
- Recursos per a l'atenció a les dones víctimes de la violència. Plans i actuacions. Recursos en l'àmbit laboral. Els itineraris d'inserció.
- Establiment de canals de comunicació i col·laboració amb empreses.
- Paper del tècnic superior en Integració Social en el procés d'inserció sociolaboral.

Planificació d'intervencions d'inserció laboral:

- Processos d'integració i marginació sociolaboral.
- Projectes d'inserció laboral.
- Itineraris d'inserció laboral.
- Gestió de recursos en el desenvolupament de projectes d'inserció.
- Metodologia de la inserció sociolaboral.

Aplicació de tècniques d'entrenament en habilitats sociolaborals:

- Habilitats d'autonomia personal per a la inserció sociolaboral.
- Habilitats socials per a la inserció sociolaboral.
- Habilitats laborals.
- Habilitats de cerca activa d'ocupació.
- Creació d'ambients positius en l'àmbit laboral.

Planificació d'activitats d'inserció laboral:

- L'ocupació amb suport.
- Metodologia de l'ocupació amb suport.
- El paper del preparador laboral.
- L'adaptació del lloc de treball.
- Comunicació entre els implicats durant el procés d'inserció laboral.

Definició de procediments per al seguiment i avaluació del procés d'inserció sociolaboral:

- Seguiment de la persona usuària i l'entorn personal en el procés d'inserció sociolaboral.
- L'equip interdisciplinari en el seguiment de les intervencions d'inserció sociolaboral.
- Aplicació d'instruments d'avaluació de la inserció laboral.
- Elaboració de memòries d'intervenció.
- Organització i registre de la informació de l'avaluació.

Bibliografia i Recursos

- Romero, V; Vidal, S & Juez, M (2017, Edició actualitzada 2016) *Inserción sociolaboral*. Barcelona: Editorial Altamar. Versió Castellana. ISBN: 978-84-16415-64-9
- Romero, V; Vidal, S & Juez, M (2016) *Inserció sociolaboral*. Barcelona: Editorial Altamar. Versió Catalana ISBN: 978-84-16415-84-7

Mòdul Professional: Promoció de l'Autonomia Personal **Codi: 0342 (1r curs, 205 hores)**

UNA PART DE L'EXAMEN ES REALITZARÀ EN ANGLÈS

Continguts

Unitat 1. Habilitats d'autonomia Personal i Social

- La conducta i el comportament. Tipus de conductes.
- Capacitat, competència i habilitat.
- Hàbit i rutina.
- El binomi dependència-autonomia.
- Deficiència, discapacitat, diversitat funcional.
- Què són les habilitats d'autonomia personal i social?
- El desenvolupament de les habilitats adaptatives.
- Importància de les habilitats adaptatives.
- Identificació de les habilitats bàsiques d'autonomia personal i social de l'usuari del col·lectiu objecte d'intervenció.
- Anàlisi dels factors que intervenen en l'adquisició de les habilitats bàsiques.

Unitat 2. Teories Psicològiques de l'Aprenentatge

- Aproximació teòrica al concepte d'aprenentatge.
  - Teories conductistes. Condicionament clàssic.
  - Condicionament operant.
    - Teories cognitives.
      - Teoria cognitiva social de Bandura.
      - L'aprenentatge segons Vigotski.
      - Els estadis del desenvolupament segons Piaget.
      - Aprenentatge significatiu: Ausubel.
      - Altres aportacions de les teories cognitives.
      - Identificació de les implicacions educatives derivades de cada teoria.

Unitat 3. Tècniques d'Aprenentatge de les HAPS

- Tècniques de modificació de conducta.
  - En què consisteixen.

Curs 2023-2024

- Tècniques per a incrementar o enfortir conductes.
- Tècniques per a adquirir conductes.
- Tècniques per a reduir o eliminar conductes.
- Tècniques d'autocontrol.
- Tècniques cognitives.
  - Reestructuració cognitiva.
  - Habilitats d'afrontament de situacions.
  - Entrenament en resolució de problemes.
- Identificació de la tècnica més adient segons la situació (característiques usuari, context, objectiu,...).
- El procés d'adquisició dins un programa d'entrenament de les HAPS.

Unitat 4. Entrenament en Habilitats Socials (HH.SS.)

- Concepte d'habilitats socials.
- Les habilitats socials dins el conjunt dels comportaments humans.
- Evolució de l'ús del concepte d'habilitats socials.
- Tipus d'habilitats socials.
- Les habilitats socials del professional de la intervenció social.
  - Intel·ligència social i emocional.
    - Components de les habilitats socials.
    - Programa de Competència Social.
    - Avaluació de les habilitats socials.
    - Tècniques i recursos per treballar/entrenar les habilitats socials.
    - Programació d'activitats d'entrenament en habilitats socials.
    - Valoració de la importància de les HH.SS. en el desenvolupament de la persona.

Unitat 5. Habilitats d'Orientació. L'Estimulació Cognitiva

- Orientació.
- Orientació espacial. Ajudes tècniques.
- Orientació temporal.
- Tècniques d'orientació temporal.
- Estimulació cognitiva.
- Valoració estat inicial usuari.
- Selecció de les diferents tècniques i ajudes segons estat dels usuaris.
- Programació activitats per manteniment o prevenció pèrdua de memòria.

Unitat 6. Habilitats de Mobilitat

- Habilitats de mobilitat.
- Ajudes tècniques per a la mobilitat.
- Avaluació estat inicial usuari.
- Identificació i selecció de les diferents tècniques de mobilitat més adients segons les característiques dels usuaris.
- Realització de les tècniques bàsiques de mobilitat.

Unitat 7. Activitats de la Vida Diària

- Què són les activitats de la vida diària?
- Tècniques per a treballar les activitats bàsiques de la vida diària.

Curs 2023-2024

- Eines i tècniques més utilitzades per a l'avaluació avd.
- Els recursos. Ajudes tècniques.
- Les relacions amb els usuaris.
- Identificació de les activitats bàsiques de la vida diària.
- Organització de les diferents activitats bàsiques de la vida diària.
- Anàlisi dels factors que intervenen en l'adquisició de les activitats bàsiques.

Unitat 8. Programa d'Entrenament en Habilitats d'Autonomia Personal i Social

- Detecció de necessitats i elaboració del diagnòstic.
- La planificació.
- Fase d'execució.
- L'avaluació.
- Determinació de les habilitats bàsiques de l'autonomia personal i social de l'usuari o del col·lectiu objecte d'intervenció.
- Planificació d'activitats d'entrenament en HAPS adaptades a diferents col·lectius.
- Selecció dels instruments i tècniques adequades per al seguiment dels usuaris.

Bibliografia i Recursos

- Mª Emilia Díaz García (2014). Promoció d'Autonomia Personal i Social. Editorial Altamar, Barcelona.
ISBN: 978-84-15309-83-3

Mòdul Professional: Metodologia de la Intervenció Social

Codi: 0344 (1r curs, 110 hores)

Continguts

1.- Determinació de mètodes, tècniques i instruments d'anàlisi de la realitat:

- Mètodes i tècniques de la investigació social.
- Anàlisi de les principals fonts i sistemes de registre de la informació: l'observació, l'entrevista, el qüestionari, l'enquesta i la recopilació documental.
- Elaboració i aplicació d'instruments de recollida d'informació.
- Possibilitats i limitacions de les diferents tècniques i instruments.
- Les fonts d'informació.
- Fiabilitat i validesa de la informació.
- Ús de les TIC en la investigació social.
- Valoració dels aspectes ètics de la recollida d'informació.

2.- Determinació dels elements de projectes d'intervenció social:

- Models teòrics en la intervenció social.
- La planificació en la intervenció social.
- Tècniques de programació característiques de la intervenció social.

Curs 2023-2024

- El procés de planificació.
- Valoració del projecte com a eix de la intervenció del tècnic.

3.- Determinació d'estratègies de promoció i difusió de projectes d'intervenció:

- Conceptes bàsics de publicitat i comunicació.
- Publicitat i mitjans de comunicació en la intervenció social.
- Elaboració de materials per a la promoció i difusió de projectes socials.
- Ús de tecnologies de la informació i la comunicació en la promoció i difusió de projectes socials.

4.- Incorporació de la perspectiva de gènere en els projectes d'intervenció social:

- Anàlisi de la realitat des de la perspectiva de gènere.
- La perspectiva de gènere en el disseny de projectes d'intervenció social.
- Marc legal de la igualtat d'oportunitats.
- Anàlisi de diferents recursos i / o organismes que promouen la igualtat entre dones i homes.
- Protocols internacionals. Guies i manuals de llenguatge no sexista.
- Incorporació de la perspectiva de gènere en els instruments de promoció i difusió.
- La violència de gènere. Factors. Manifestacions i conseqüències.

5.- Definició de procediments d'avaluació de projectes d'intervenció social:

- Avaluació de projectes.
- Anàlisi del procés d'avaluació.
- Els suports informàtics en el tractament i organització de la informació.
- Elaboració d'informes i memòries.
- La gestió de la qualitat en els projectes d'intervenció social.
- Avaluació i seguiment en les intervencions per impulsar la igualtat entre homes i dones.
- Valoració de l'objectivitat en l'avaluació.

Bibliografia i Recursos

- Mille Galán, JM (2015). Manual d'elaboració i avaluació de projectes. Editorial Torre Jussana, Barcelona. ISBN: B.6686-2015
- Gutiérrez, I. & Sorribas, M. (2012). Metodologia de la Intervenció Social. Editorial Altamar, Barcelona. ISBN: 978-84-15309-08-6

Bibliografia Complementària

- Ander-Egg, E. (1995). Técnicas de Investigación Social. Buenos Aires, Lumen.
- Marchioni, M. (1987): Planificación social y organización de la comunidad. Madrid, Editorial Popular.
- Meana. Por que las palabras no se las lleva el viento. Ajuntament Quart de Poblet.

Curs 2023-2024

Mòdul professional: Mediació Comunitària
Codi: 0340 (1r curs, 140 hores)

Continguts

1. Caracterització de la mediació.

- 1.1. Què és la mediació?
- 1.2. L'evolució de la mediació.
- 1.3. Legislació relacionada amb la mediació.
- 1.4. Els serveis de mediació.
- 1.5. La perspectiva de gènere en mediació.
- 1.6. Models de mediació.

2. Societats plurals i diversitat cultural.

- 2.1. El repte de la diversitat.
- 2.2. La cultura.
- 2.3. Els valors.
- 2.4. La identitat cultural.
- 2.5. La convivència entre cultures.
- 2.6. Minories ètniques en les societats plurals.

3. Aproximació als conflictes.

- 3.1. El conflicte
- 3.2. Les 3 pes del conflicte.
- 3.3. Vies per a la gestió de conflictes.

4. Àmbits de mediació.

- 4.1. Comunitat i conflicte.
- 4.2. La mediació ciutadana.
- 4.3. La mediació intercultural.
- 4.4. La mediació familiar.
- 4.5. La mediació en l'àmbit escolar.

5. Habilitats i tècniques de mediació.

- 5.1. La comunicació en la mediació.
- 5.2. Habilitats de comunicació.
- 5.3. Estils d'afrontament dels conflictes.
- 5.4. Altres tècniques utilitzades en la mediació.

6. El procés de mediació.

- 6.1. Les fases del procés de mediació.
- 6.2. Fase I. L'organització de la mediació.
- 6.3. Fase II. Presentació.
- 6.4. Fase III. Exposició de les parts.
- 6.5. Fase IV. Trobar una zona de possibles acords.
- 6.6. Fase V. Arribar a pactes.
- 6.7. Fase VI. Tancament de la mediació.

Curs 2023-2024

6.8. L'avaluació del procés.

Bibliografia i Recursos

- Sorribas, M & Garcia Lopez, A (2015). Mediació comunitària. Altamar. Barcelona.
- Poyatos García, A (2003). Mediación familiar y social endiferentes contextos. Editorial Nau Llibres, València.

Mòduls Professional: Formació i Orientació Laboral

Codi: 0346 (1r curs, 90 hores)

Continguts:

El mercat laboral:

Oferta i demanda de treball.

Grups de població.

Accés al mercat laboral.

Eines d'accés al mercat.

Proves de selecció.

Gestió del conflicte i equips de treball

Treball en equip i resolució de conflictes.

Grups i equips de treball.

Les relacions a l'empresa.

El clima laboral.

La comunicació en l'àmbit laboral.

Els conflictes laborals i la seva resolució.

La representació laboral dels treballadors a l'empresa.

La negociació col·lectiva.

Relació laboral

Relacions laborals i la seva normativa.

Què és el dret?. El dret laboral.

La relació jurisdiccional comuna.

Les normes internacionals i comunitàries.

La Constitució espanyola de 1978.

El poder i grups socials amb capacitat per elaborar normes laborals.

Elements reguladors de la relació laboral.

Principis d'aplicació de les normes laborals.

Jurisdicció i administració laboral.

Classificació i modalitats dels contractes de treball:

Classificació dels contractes de treball.

Curs 2023-2024

Modalitats dels contractes de treball.
Altres tipus de contractes.

Drets i deures laborals i el contracte de treball:

Drets i deures de l'empresari.
Drets i deures del treballador.
El contracte de treball.

L'ordenació del temps de treball:

La jornada laboral.
El treball nocturn i el treball per torns.
La reducció i l'adaptació de la jornada laboral.
Les hores extraordinàries.
Els permisos retribuïts.
Les vacances anuals retribuïdes.
Les festes laborals.
El calendari laboral.

Modificacions, suspensions i extinció de les relacions laborals:

Modificació de les condicions de treball.
Suspensió del contracte de treball.
L'excedència.
L'extinció del contracte de treball.
Causes d'extinció del contracte de treball.
L'acomiadament.

Seguretat Social, ocupació i atur:

La Seguretat Social. Les prestacions de la Seguretat Social.
La Seguretat Social. La seva organització i estructura.
Obligacions de treballadors i empresaris amb la Seguretat Social.
Prestacions de la Seguretat Social: tipus, requisits i quantia.
Situacions susceptibles de protecció per atur.
Sistemes d'assessorament dels treballadors respecte als seus drets i deures.

Avaluació de riscos professionals:

Seguretat i salut laboral. Conceptes bàsics.
Salut i treball.
Conceptes bàsics en la prevenció de riscos: condicions de treball, riscos laborals, factors de risc, prevenció, protecció, accident de treball i malaltia professional.
Marc normatiu de la prevenció de riscos laborals.

Factors de risc derivats de les condicions de treball:

Factors de risc derivats de les condicions de seguretat.
Factors de risc derivats de la càrrega de feina.
Factors de risc derivats de les condicions de l'ambient de treball.
Factors de risc derivats de la organització del treball.

Curs 2023-2024

Planificació de la prevenció de riscos en l'empresa:

Gestió de la prevenció a les empreses.

Pla de prevenció de riscos laborals, avaluació dels riscos i planificació de l'activitat preventiva.

Investigació d'accidents.

Aplicació de mesures de prevenció i protecció en l'empresa:

Plans de seguretat i primers auxilis.

El pla d'autoprotecció a l'empresa.

Senyalització de seguretat.

Primers auxilis. Conceptes generals.

Primeres actuacions davant els ferits.

Bibliografia i Recursos

Editorial **Paraninfo**. González Acedo, José Carlos & Pérez Aroca, Rosario, Formación y Orientación Laboral (2023), ISBN: 978 84 283 6273 3.

Mòdul Professional: Atenció a les Unitats de Convivència

Codi: 0339 (2n curs, 125 hores)

Continguts

a) Planificació de la intervenció en la unitat de convivència:

Concepte d'unitats de convivència. Concepte de família:

- Tipus de família.
- Funcions de la família.
- Família com a context de desenvolupament humà.
- Tipologia i dinàmica de les unitats de convivència.
- Models de convivència.

Models d'intervenció en unitats de convivència.

Anàlisi de serveis, programes i recursos residencials en l'atenció a les unitats de convivència i a les famílies:

- Servei d'ajuda a domicili.
- Programa de famílies.
- Recursos residencials.
- Teleassistència.
- Sectors i àmbits d'intervenció.

Disseny d'intervencions en unitats de convivència.

Estratègies i tècniques específiques en la intervenció en unitats de convivència:

- Teràpia familiar.
- Ajuda a domicili.
- Organització del domicili.

Curs 2023-2024

Pautes d'intervenció directa en les unitats de convivència:

- L'equip interdisciplinar en intervencions en unitats de convivència.
- Característiques.

Valoració del treball en l'equip interdisciplinar com a base de la intervenció en unitats de convivència.

b) Organització de la intervenció en unitats de convivència:

Nivells d'autonomia en les unitats de convivència:

- Indicadors dels nivells d'autonomia.
- Factors que determinen l'autonomia en les unitats de convivència.
- Conceptes bàsics d'intervenció en les unitats de convivència: necessitat, consum i salut.
- Foment de l'autonomia personal de les persones amb discapacitat en la família. Estratègies.

Anàlisi de necessitats en l'àmbit domèstic, personal i relacional.

Determinació de necessitats de formació, informació, supervisió i acompanyament.

Aplicació de la planificació de la intervenció en unitats de convivència:

- Identificació d'objectius fixats, activitats, criteris metodològics, espais, materials i temps.
- Resolució de contingències.

Organització de l'espai en la unitat de convivència: espais del domicili i ajudes tècniques.

Organització dels recursos i el temps: recursos humans, materials i ajudes tècniques.

Respecte per les decisions de cada membre de la unitat de convivència.

c) Disseny d'activitats del projecte d'intervenció en unitats de convivència:

Pautes per a la implementació del procés d'intervenció en unitats de convivència.

Desenvolupament de projectes d'intervenció en les unitats de convivència, tenint en compte els protocols establerts, els objectius de la intervenció, les estratègies metodològiques, els recursos i els temps.

Anàlisi de protocols d'intervenció.

Supervisió dels serveis de recolzament.

Gestió domèstica i domiciliària:

- Cura i organització del domicili.
- Normes d'higiene.
- Gestió del pressupost.

Anàlisi de les relacions de convivència: comunicació i intercanvi d'informació.

Recolzament social i emocional. Cures bàsiques. Ocupació del temps lliure. Acompanyament.

Itineraris per a la participació en espais i activitats d'oci i temps lliure.

Educació afectiva-sexual.

Assessorament a la unitat de convivència: ajudes, temps lliure, recursos comunitaris i xarxes socials, entre altres: modificació d'activitats, pautes i procediments.

Valoració del tracte dispensat a les persones que formen la unitat de convivència.

d) Organització d'estratègies d'intervenció.

Violència: concepte i tipus.

Factors de risc en situacions de violència domèstica: menors, dones, persones majors, persones amb discapacitat i altres.

Nivells de prevenció en la intervenció social: primària, secundària i terciària.

Anàlisi d'accions preventives: objectius, estratègies d'acció i recursos, entre altres.

Creació d'estratègies de promoció de la prevenció:

- Prevenció, sensibilització i atenció.

Curs 2023-2024

- Models d'intervenció professionals.
- Circuits i protocols d'actuació.

Promoció d'activitats de sensibilització específiques de la prevenció de la violència domèstica: tallers i accions formatives.

e) Desenvolupament d'estratègies d'intervenció en violència domèstica:

Detecció de situacions de violència domèstica:

- Menors, dones, persones majors, persones amb discapacitat i altres.
- Indicadors de violència domèstica.
- Identificació de protocols.

Anàlisi de recursos per a la detecció i atenció a situacions de violència domèstica:

- Plans, programes i projectes.
- Equipaments i recursos: centres d'informació i d'atenció.

Marc normatiu i procedimental en casos de violència domèstica.

Acompanyament social, personal i emocional: estratègies psicossocials.

Valoració del tracte apropiat a les persones que han sofert violència domèstica.

f) Realització d'activitats per al seguiment i control de la intervenció en la unitat de convivència:

Determinació de la tècnica d'avaluació idònia en l'avaluació del desenvolupament de les diferents intervencions.

Determinació del moment i la seqüència de les activitats d'avaluació.

Establiment d'indicadors i protocols d'avaluació en la intervenció en unitats de convivència.

Instruments d'avaluació. Elaboració i selecció:

- Elaboració i aplicació d'instruments d'avaluació en la intervenció en unitats de convivència.

Registre de dades en suports apropiats:

- Anàlisi de les dades obtingudes.
- Elaboració de la documentació d'avaluació per a la seva difusió entre les persones implicades en la intervenció en les unitats de convivència.

Elaboració d'informes i memòries:

- Ús de les noves tecnologies de la informació i la comunicació.

Valoració de la importància de l'avaluació com a recurs per a la millora de la intervenció:

- Valoració de la necessitat de que el tècnic superior en Integració Social reflexioni sobre les seves pròpies accions i decisions.
- Valoració de l'avaluació com un instrument útil en la presa de decisions.

Bibliografia i Recursos

- Sorribas, M., Villuendas, C., Ramos, E. (2022) Atenció a les Unitats de Convivència Editorial Altamar, Barcelona. ISBN 978-84-18843-25-9

Curs 2023-2024

Mòdul Professional: Sistemes Augmentatius i Alternatius de Comunicació

Codi: 0343 (2n curs, 120 hores)

Continguts

1. Les necessitats comunicatives de les persones usuàries...

- 1.1. La comunicació humana.
- 1.2. El llenguatge.
- 1.3. Els trastorns del llenguatge.
- 1.4. Sistemes de comunicació augmentativa i alternativa.
- 1.5. Identificació de les necessitats comunicatives de la persona usuària.

2. Organització de la intervenció.

- 2.1. La implementació d'un SAAC.
- 2.2. L'elecció del sistema de comunicació.
- 2.3. Planificació de la implementació del SAAC.
- 2.4. Estratègies comunicatives amb persones amb dificultats de comunicació.

3. Aplicació del SAAC amb ajuda.

- 3.1. Sistemes de comunicació amb ajuda.
- 3.2. Principals SAACs amb ajuda estandarditzats.
- 3.3. La implantació del SAAC amb ajuda.
- 3.4. Aspectes pràctics.

4. Aplicació dels SAAC sense ajuda.

- 4.1. Els sistemes de comunicació sense ajuda.
- 4.2. Els sistemes gestualistes.
- 4.3. Els sistemes oralistes.
- 4.4. Els sistemes bimodals.
- 4.5. Implantació d'un SAAC sense ajuda.

5. Comprovació de l'eficàcia de la intervenció.

- 5.1. L'avaluació de la intervenció.
- 5.2. L'obtenció de la intervenció .
- 5.3. El seguiment.
- 5.4. L'avaluació dels agents d'intervenció.

Bibliografia i Recursos

- R.M. Olivares, M. Gómez, M, Redondo J. M.J. Esteva “Sistemes Augmentatius i alternatius de comunicació”. Editorial Altamar (2023)
- Torres, S. (2001) “Sistemas Alternativos de Comunicación. Manual de comunicación aumentativa

Curs 2023-2024

y alternativa: sistemas y estrategias”. Ediciones Aljibe.

- Sotillo, M. (1993) “Sistemas Alternativos de Comunicación”. EditorialTrotta.
- Baumgart,D.; Johnson, J. y Helmstetter, E. “Sistemas Alternativos deComunicación para personas con discapacidad”. Alianza Editorial (Alianza Psicología).
- Olivares, R.M. y otros.(2004) “Pautas básicas y Sistemas Alternativosde comunicación”. Editorial Altamar.
- Arreguin, J.L. (1983). Sistemas de comunicación y enseñanza. EditorialTrillas.

Bibliografia Complementària

- Owrarn, L. (1985). Los símbolos Bliss. Una introducción. Madrid:MEC-Fundesco.
- McDONALD, E. (1985) Sistema Bliss. Enseñanza y uso. Madrid:Ministerio de Educación y Ciencia.
- MAYER-JOHNSON (1981) The Picture Communication Symbols. Stillwater, Minnesota: Mayer-Johnson Company.
- Monfort,M. y otros. Programa elemental de comunicación bimodal.Editorial CEPE.
- Rodríguez González,M.A. Lenguaje de signos. CNSE.

Mòdul Professional: Suport a la Intervenció Educativa **Codi: 0341 (2n curs, 115 hores)**

Continguts

1. Caracterització del suport a la intervenció educativa:

- Alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu.
- La integració en l'àmbit educatiu.
- Anàlisi de la legislació vigent en matèria d'integració escolar.
- Nivells de concreció curricular.
- Identificació dels elements bàsics del currículum.
- Documents de programació del centre educatiu.
- El pla d'atenció a la diversitat.
- L'equip interdisciplinari en l'atenció a les necessitats específiques de suport educatiu.
- Paper del tècnic superior d'Integració Social en l'àmbit educatiu.
- Valoració de la importància de la planificació en la intervenció educativa.

2. Organització del suport a la intervenció educativa:

- Adaptacions curriculars.

Curs 2023-2024

- Identificació de necessitats específiques de suport educatiu. Adaptacions més freqüents.
- El procés d'ensenyament-aprenentatge de l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu.
- Identificació dels principis psicopedagògics que sustenten la intervenció educativa amb l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu.
- Programació d'activitats.
- Paper de les activitats complementàries i extraescolars en la integració escolar.

3. Desenvolupament d'activitats de suport a la intervenció educativa:

- Organització de l'espai i del temps en el desenvolupament de les activitats.
- Assignació d'espais, temps i recursos materials d'acord amb la planificació de la intervenció educativa.
- Recursos curriculars.
- Utilització d'ajudes tècniques.
- Aplicació de normes de prevenció d'accidents i higiene a l'aula.
- Valoració de l'ús de les tecnologies de la informació i la comunicació en el suport a la intervenció educativa.

4. Realització del seguiment del procés de suport a la intervenció educativa:

- L'avaluació del procés de suport a la intervenció educativa. Tipus, funcions, tècniques i instruments d'avaluació.
- Selecció i elaboració d'instruments d'avaluació.
- Emplenament d'instruments d'avaluació.
- Interpretació i transmissió de la informació obtinguda dels processos de avaluació.
- Predisposició a l'autocrítica i autoavaluació.

Bibliografia i Recursos

- VVAA.(2015). Suport a la intervenció educativa. Editorial Altamar, Barcelona.
- Decret 39/2011. de 29 d'abril, pel qual es regula l'atenció a la diversitat i l'orientació educativa als centres educatius no universitaris sostinguts amb fons públics.

Mòdul professional: Habilitats Socials

Codi: 0017 (2n curs, 100 hores)

UNA PART DE L'EXAMEN ES FARÀ EN ANGLÈS

Continguts

Implementació d'estratègies i tècniques que afavoreixin la relació social i la comunicació:

- Habilitats socials i conceptes afins.
- Anàlisi de la relació entre comunicació i qualitat de vida en els àmbits d'intervenció.
- El procés de comunicació. La comunicació verbal i no verbal. Estils comunicatius.
- Valoració comunicativa del context: facilitadors i obstacles en la comunicació.
- Valoració de la importància de les actituds en la relació d'ajuda.

Curs 2023-2024

- La intel·ligència emocional. L'educació emocional. Les emocions i els sentiments.
- Els mecanismes de defensa.
- Programes i tècniques de comunicació i habilitats socials.

Dinamització del treball en grup:

- El grup. Tipus i característiques. Desenvolupament del grup. El lideratge.
- Anàlisi de l'estructura i processos de grups.
- Tècniques per a l'anàlisi dels grups.
- Valoració de la importància de la comunicació en el desenvolupament del grup.
- La comunicació en els grups. Estils de comunicació. Comunicació verbal i gestual. Altres llenguatges: icònic, audiovisual, les TIC. Obstacles i barreres. Cooperació i competència en els grups.
- Dinàmiques de grup. Tècniques i enfocament:
  - Dinàmiques de presentació, coneixement i confiança.
  - Cohesió i col·laboració.
  - Habilitats socials i resolució de conflictes.
  - Conducció de dinàmiques de grup.
- Fonaments psicosociològics aplicats a les dinàmiques de grup.
- L'equip de treball. Estratègies de treball cooperatiu. Organització i el repartiment de tasques. El lideratge.
- El treball individual i el treball en grup.
- La confiança en el grup.
- Valoració del paper de la motivació en la dinàmica de grup.
- Pressa de consciència sobre de la importància de respectar les opinions no coincidents amb la pròpia.

Conducció de reunions:

- La reunió com instrument de treball en grup.
- Tipus de reunions i funcions.

- Tècniques per a xerrar en públic.
- Etapes en el desenvolupament d'una reunió.
- Tècniques de moderació de reunions.
- Ús de dinàmiques de grup en reunions.
- La motivació. Tècniques i estratègies.
- Identificació de la tipologia de participants en una reunió.
- Anàlisi de factors que afecten al comportament d'un grup: boicotejadors i col·laboradors.
- Instruments de recollida de dades.

Implementació d'estratègies de gestió de conflictes i presa de decisions:

- Valoració del conflicte en les dinàmiques de grup.
- Anàlisi de tècniques de resolució de problemes.
- El procés de presa de decisions.
- Gestió de conflictes de grup. Causes. Negociació i mediació. Habilitats i tècniques.
- Aplicació de les estratègies de resolució de conflictes de grup.
- Valoració del paper del respecte i la tolerància en la resolució de problemes i conflictes.

Curs 2023-2024

Avaluació de la competència social i els processos de grup:

- Recollida de dades. Tècniques.
- Identificació d'indicadors d'avaluació.
- Avaluació de la competència social.
- Avaluació de l'estructura i processos de grup.
- Aplicació de les tècniques d'investigació social al treball amb grups.
- Anàlisi d'estratègies i instruments per a l'estudi de grups.
- Sociometria bàsica.
- Valoració de l'autoavaluació com estratègia per a la millora de la competència social.
- Informes: estructura i elaboració.

Bibliografia i Recursos

Bibliografia bàsica:

- Castillo Cuesta, S & Sánchez Castillo, M (2010). Habilitats Socials. Editorial Altamar, Barcelona.
ISBN: 978-84-96334-84-7

Bibliografia complementària:

- Ander-Egg (2002). Como hacer reuniones eficaces. Editorial CCS. Madrid.
ISBN: 84-8316-497-3
- Caballo, VE (1987). Teoría, evaluación y entrenamiento de las Habilidades Sociales. Editorial Promolibro, Valencia.
ISBN: 84-86-201-94-2
- Froufe Quintas, S (1998). Técnicas de grupo en animación comunitaria. Amarú Ediciones. Salamanca.
ISBN: 978-84-8196-107-2
- Gutiérrez Rueda, L (1997). Métodos para la Animación Sociocultural. Editorial CSS. Madrid.
ISBN: 978-84-8316-039-8

Mòdul Professional: Empresa i Iniciativa Emprenedora

Codi: 0347 (2n curs, 60 hores)

Continguts

Innovació i desenvolupament econòmic:

Innovació i desenvolupament econòmic.

Principals característiques de la innovació en una empresa del sector.

Factors claus dels emprenedors: iniciativa, creativitat i formació.

L'actuació dels emprenedors com empleats d'una empresa del sector.

Curs 2023-2024

L'actuació dels emprenedors com empresaris dins del sector corresponent.

L'empresari. Requisits per a l'exercici de l'activitat empresarial.

Objectius personals versus objectius empresarials.

Pla d'empresa: l'idea de negoci a l'àmbit del sector corresponent.

L'empresa i el seu entorn.

Funcions bàsiques de l'empresa.

L'empresa com a sistema.

Anàlisi de l'entorn general d'una empresa del sector.

Anàlisi de l'entorn específic d'una empresa del sector.

Relacions d'una empresa del sector amb el seu entorn.

Relacions d'una empresa del sector amb el conjunt de la societat.

Creació i engegada d'una empresa.

Tipus d'empreses:

La fiscalitat en les empreses.

Elecció de la forma jurídica.

Tràmits administratius per a la constitució d'una empresa.

Viabilitat econòmica i viabilitat financera d'una empresa del sector.

Pla d'empresa: elecció de la forma jurídica, estudi de viabilitat econòmica i financera, tràmits administratius i gestió d'ajudes i subvencions.

Funció administrativa:

Concepte de comptabilitat i nocions bàsiques.

Anàlisi de la informació comptable.

Obligacions fiscals de les empreses.

Gestió administrativa d'una empresa del sector.

Bibliografia i recursos

- Caldas Blanco, María Eugenia & Hidalgo Ortega, María Luisa, Empresa e Iniciativa Emprendedora 360° (2023), Editorial **Editex**, ISBN 9788411345002.
- Caldas Blanco, María Eugenia & Hidalgo Ortega, María Luisa, Empresa i iniciativa Emprendedora 360° (2023), Editorial **Editex**, ISBN 9788411345019.

Mòdul Professional: Primers Auxilis

Codi: 0020 (2n curs, 40 hores)

Continguts

1. Valoració inicial de l'assistència en urgència:

- Sistemes d'emergències mèdiques. Objectius i límits dels primers auxilis. Marc legal, responsabilitat i ètica professional.

- Tipus d'accidents i les seves conseqüències.
- Signes de compromís vital en poblacions adulta, infantil i lactant: Aturada cardiorespiratòria. Trastorns del ritme cardíac.
- Mètodes i materials de protecció de la zona. Mesures de seguretat i autoprotecció personal.
- Farmaciola de primers auxilis: classificació de material: materials bàsics i complements útils. Característiques d'ús. Sistemes d'emmagatzematge. Manteniment i revisió.
- Prioritats d'actuació en múltiples víctimes: El triatge simple. Valoració per criteris de gravetat.
- Signes vitals: nivell de consciència, pols, respiració.
- Exploració bàsica davant d'una urgència: protocols d'exploració. Mètodes d'identificació d'alteracions. Signes i símptomes.
- Terminologia medicosanitària en primers auxilis. Protocol de transmissió de la informació. Valoració de l'actuació amb seguretat i amb confiança amb si mateix.

2. Aplicació de tècniques de suport vital:

- Objectiu i prioritats del suport vital bàsic.
- Control de la permeabilitat de les vies aèries: Tècniques d'obertura de la via aèria. Tècniques de neteja i desobstrucció de la via aèria.
- Ressuscitació cardiopulmonar bàsica: respiració boca-boca, respiració boca-nas, massatge cardíac extern.
- Desfibril·lació externa semiautomàtica (DESA/DEA): Funcionament i manteniment del desfibril·lador extern semiautomàtic. Protocol d'utilització. Recollida de dades d'un desfibril·lador extern semiautomàtic.
- Valoració contínua de l'accidentat.
- Atenció inicial en lesions per agents físics: Traumatismes: fractures, luxacions i altres lesions traumàtiques; cossos estranys a ull, l'oïda i el nas; ferides i hemorràgies. Ennuegament. Calor o fred: cremades, cop de calor, hipertèrmia, hipotèrmia i congelació. Electricitat: protocols d'actuació en electrocució. Radiacions.
- Atenció inicial en lesions per agents químics i biològics: Tipus d'agents químics i medicaments. Vies d'entrada i lesions. Actuacions segons tòxic i via d'entrada. Mossegades i picades. Xoc anafilàctic.
- Atenció inicial en patologia orgànica d'urgència: Protocols d'actuació en trastorns cardiovasculars d'urgència: cardiopatia isquèmica i insuficiència cardíaca. Protocols d'actuació en trastorns respiratoris: insuficiència respiratòria i asma bronquial. Protocols d'actuació en alteracions neurològiques: accident vascular cerebral, convulsions en nens i adults.
- Actuació inicial en el part imminent.

3. Aplicació de procediments de immobilització i mobilització:

- Protocol de maneig de víctimes.
- Avaluació de la necessitat de trasllat: Situació a la zona. Identificació de riscos. Indicacions i contraindicacions del trasllat.
- Posicions de seguretat i espera de l'accidentat.
- Tècniques d'immobilització: Fonaments d'actuació davant fractures. Indicacions de la immobilització. Tècniques generals d'immobilització.
- Tècniques de mobilització simple: Confecció de lliteres i materials d'immobilització senzills.
- Protocol de seguretat i autoprotecció personal.

4. Aplicació de tècniques de suport psicològic i d'autocontrol:

- Estratègies bàsiques de comunicació: Elements de la comunicació. Tipus de comunicació. Dificultats de la comunicació. Tècniques bàsiques de comunicació en situacions d'estrès. Comunicació amb l'accidentat. Comunicació amb familiars.
- Valoració del paper del primer intervingent: Reaccions a l'estrès. Tècniques bàsiques d'ajuda psicològica a l'intervinent.
- Tècniques facilitadores de la comunicació interpersonal: habilitats bàsiques que milloren la comunicació.
- Factors d'estrès en situacions d'accident o emergència.
- Mecanismes i tècniques de suport psicològic.

Bibliografia i Recursos

Ortega, A (2019) Primers Auxilis. Editorial Altamar, Barcelona ISBN: 978-84-17144-96-8

Fernández, AM; González C; Pérez, E; Simón, MJ & Tejido, F (2017) Primeros Auxilios. Editorial McGraw-Hill, Madrid
ISBN: 978-84-48611-86-6